

Leidschendam-
Voorburg

Evaluatie Participatieverordening

Visueel verslag

Januari 2026

Leidschendam-Voorburg

‘Tegeltjeswijsheid’

Inhoud

1. Evaluatieproces in het kort
2. Achtergrond en aanpak
3. Resultaten
    - 3.1 Ervaringen met de participatieverordening in participatieprocessen
    - 3.2 Wijze waarop participatietrajecten zijn georganiseerd en ingericht (incl. opbrengsten/kosten)
    - 3.3 Rolinvulling Raad en College
    - 3.4 Succesfactoren en knelpunten bij participatieprocessen
    - 3.5 Toepassing van publieksinitiatieven, budgetten en uitdaagrecht
4. Conclusie
5. Advies

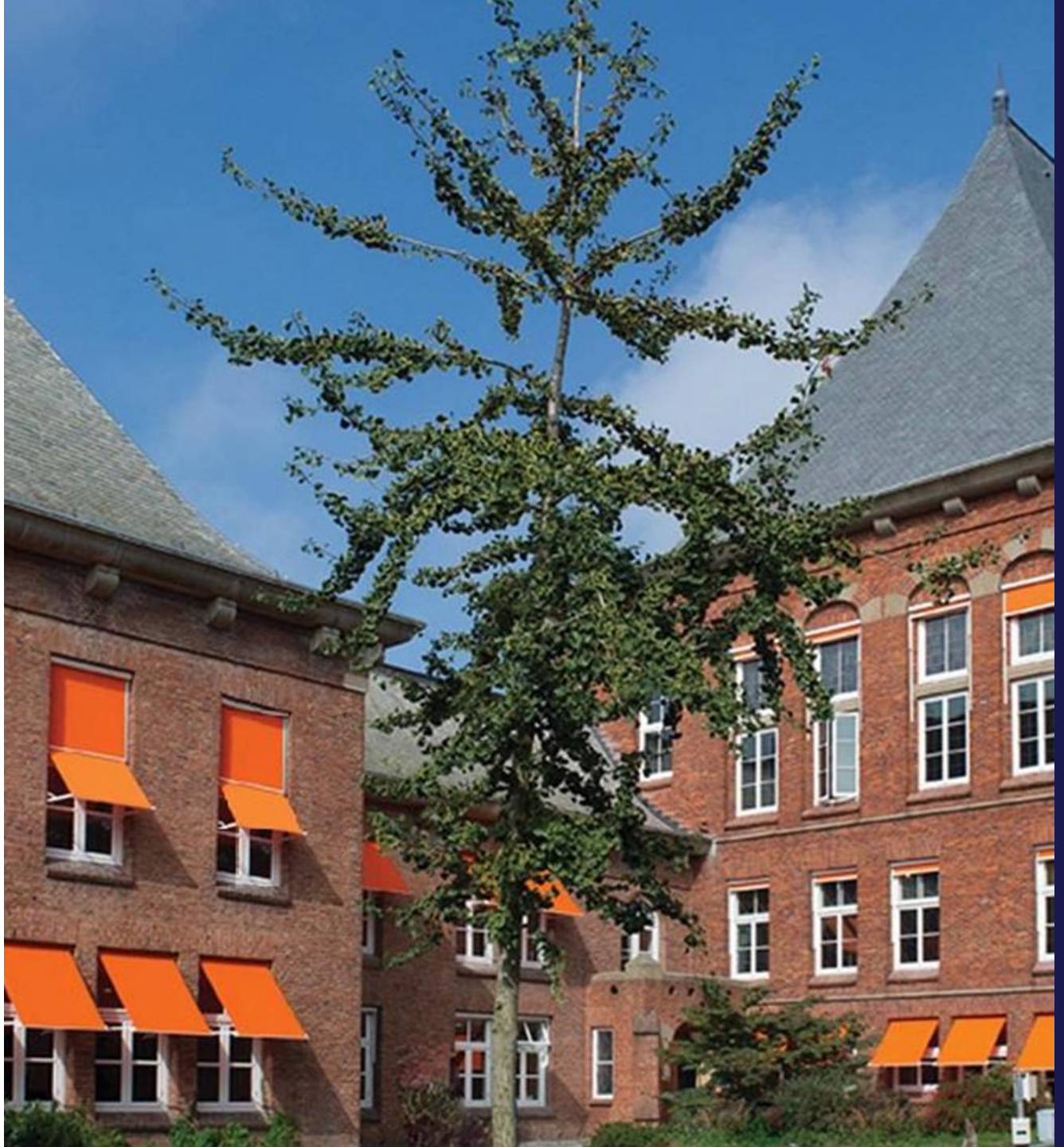
Voorwoord

De gemeente Leidschendam-Voorburg hecht waarde aan een open, transparante en betrokken bestuurscultuur. In dat kader heeft de gemeenteraad op 26 september 2023 de Participatieverordening Leidschendam-Voorburg 2023 vastgesteld. Deze verordening vormt het formele kader voor de wijze waarop participatie door inwoners, organisaties en andere belanghebbenden wordt georganiseerd bij beleidsontwikkeling, programma's, projecten en besluiten van de gemeente.

Als onderdeel van de participatieverordening dient er tenminste eens per raadsperiode een evaluatie plaats te vinden. Dit is vastgelegd in artikel 12 van de Participatieverordening. De evaluatie wordt vastgelegd in het participatieverslag.

In dit Participatieverslag is de eerste evaluatie van de Participatieverordening vastgelegd. Dit is een eerste peiling, nadat we zo'n 2 jaar bezig zijn met de implementatie van de verordening. Dit betreft nog geen uitgebreide evaluatie, maar een ''vingeroefening'' om te verkennen waar we staan, wat goed gaat en wat nog beter kan.

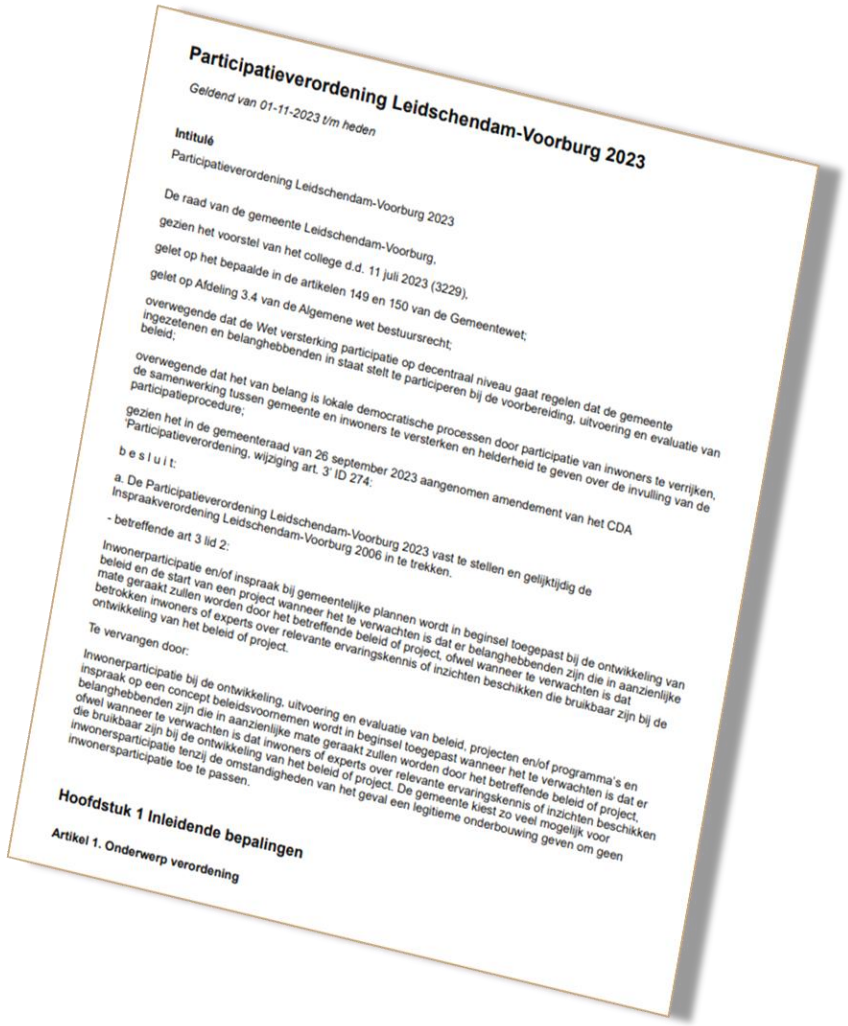
2. Achtergrond en aanpak

Verbinden, vertrouwen en vooruitgang

1. Inwoners centraal te stellen, en ervoor te zorgen dat we participatie in ons DNA hebben
2. Meer in de wijken en dichtbij de mensen te zijn
3. Open te staan voor signalen en door initiatieven vanuit de samenleving toe te juichen en serieus te beoordelen

Participatieverordening Leidschendam-Voorburg 2023

Geldend van 01-11-2023 t/m heden

Intitulé

Participatieverordening Leidschendam-Voorburg 2023

De raad van de gemeente Leidschendam-Voorburg,

gezien het voorstel van het college d.d. 11 juli 2023 (3229),

gelet op het bepaalde in de artikelen 149 en 150 van de Gemeentewet;

gelet op Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht;

overwegende dat de Wet versterking participatie op decentraal niveau gaat regelen dat de gemeente ingezetenen en belanghebbenden in staat stelt te participeren bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid;

overwegende dat het van belang is lokale democratische processen door participatie van inwoners te verrijken, de samenwerking tussen gemeente en inwoners te versterken en helderheid te geven over de invulling van de participatieprocedure;

gezien het in de gemeenteraad van 26 september 2023 aangenomen amendement van het CDA 'Participatieverordening, wijziging art. 3' ID 274;

b e s l u i t:

a. De Participatieverordening Leidschendam-Voorburg 2023 vast te stellen en gelijktijdig de Inspraakverordening Leidschendam-Voorburg 2006 in te trekken.

- betreffende art 3 lid 2:

Inwonerparticipatie en/of inspraak bij gemeentelijke plannen wordt in beginsel toegepast bij de ontwikkeling van beleid en de start van een project wanneer het te verwachten is dat er belanghebbenden zijn die in aanzienlijke mate geraakt zullen worden door het betreffende beleid of project, ofwel wanneer te verwachten is dat betrokken inwoners of experts over relevante ervaringskennis of inzichten beschikken die bruikbaar zijn bij de ontwikkeling van het beleid of project.

Te vervangen door:

Inwonerparticipatie bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid, projecten en/of programma's en inspraak op een concept beleidsvoornemen wordt in beginsel toegepast wanneer het te verwachten is dat er belanghebbenden zijn die in aanzienlijke mate geraakt zullen worden door het betreffende beleid of project, ofwel wanneer te verwachten is dat inwoners of experts over relevante ervaringskennis of inzichten beschikken die bruikbaar zijn bij de ontwikkeling van het beleid of project. De gemeente kiest zo veel mogelijk voor inwonersparticipatie tenzij de omstandigheden van het geval een legitieme onderbouwing geven om geen inwonersparticipatie toe te passen.

Hoofdstuk 1 Inleidende bepalingen

Artikel 1. Onderwerp verordening

Doel participatieverordening

Participatieverordening Leidschendam-Voorburg 2023 met als doel om:

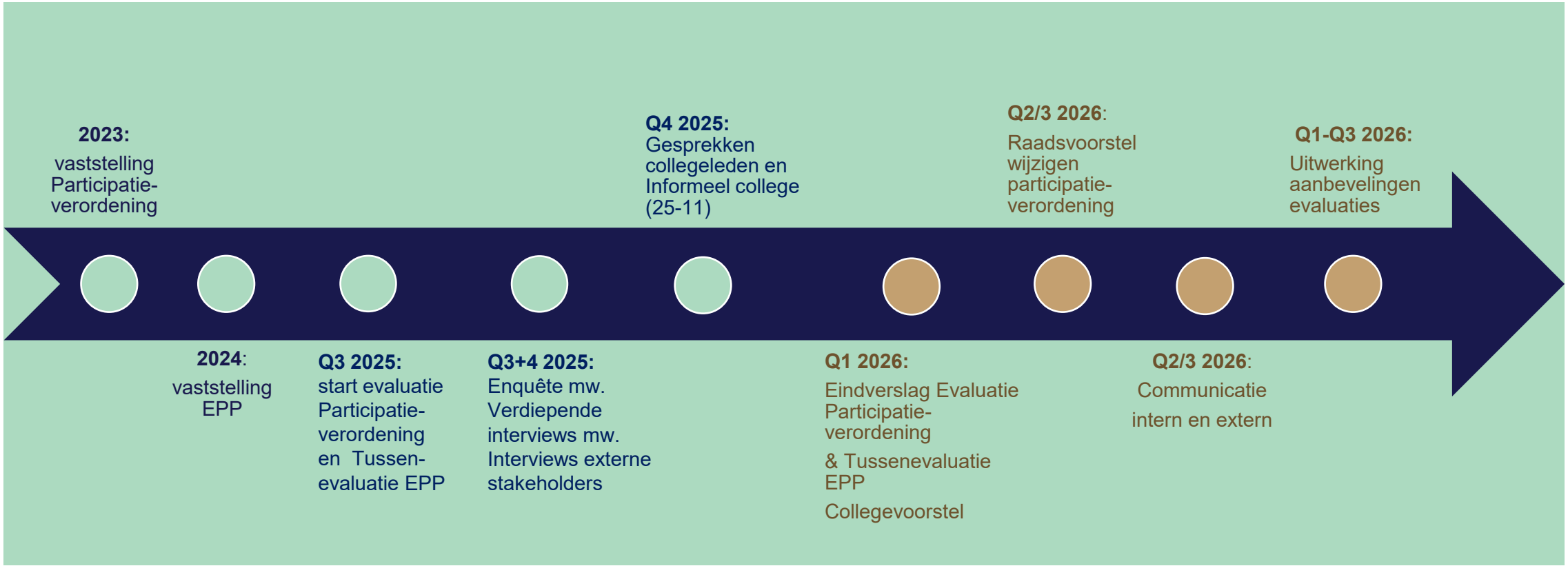
Participatie structureel en betekenisvol te verankeren in het gemeentelijk handelen;

Heldere spelregels te bieden over wanneer en hoe participatie plaatsvindt;

Rollen en verantwoordelijkheden van college, raad en inwoners expliciet te maken;

Te voldoen aan wettelijke verplichtingen, waaronder de Omgevingswet, die participatie nadrukkelijk als onderdeel van besluitvorming voorschrijft.

Evaluatieproces in het kort

Onderzoeksmethoden evaluatie verordening

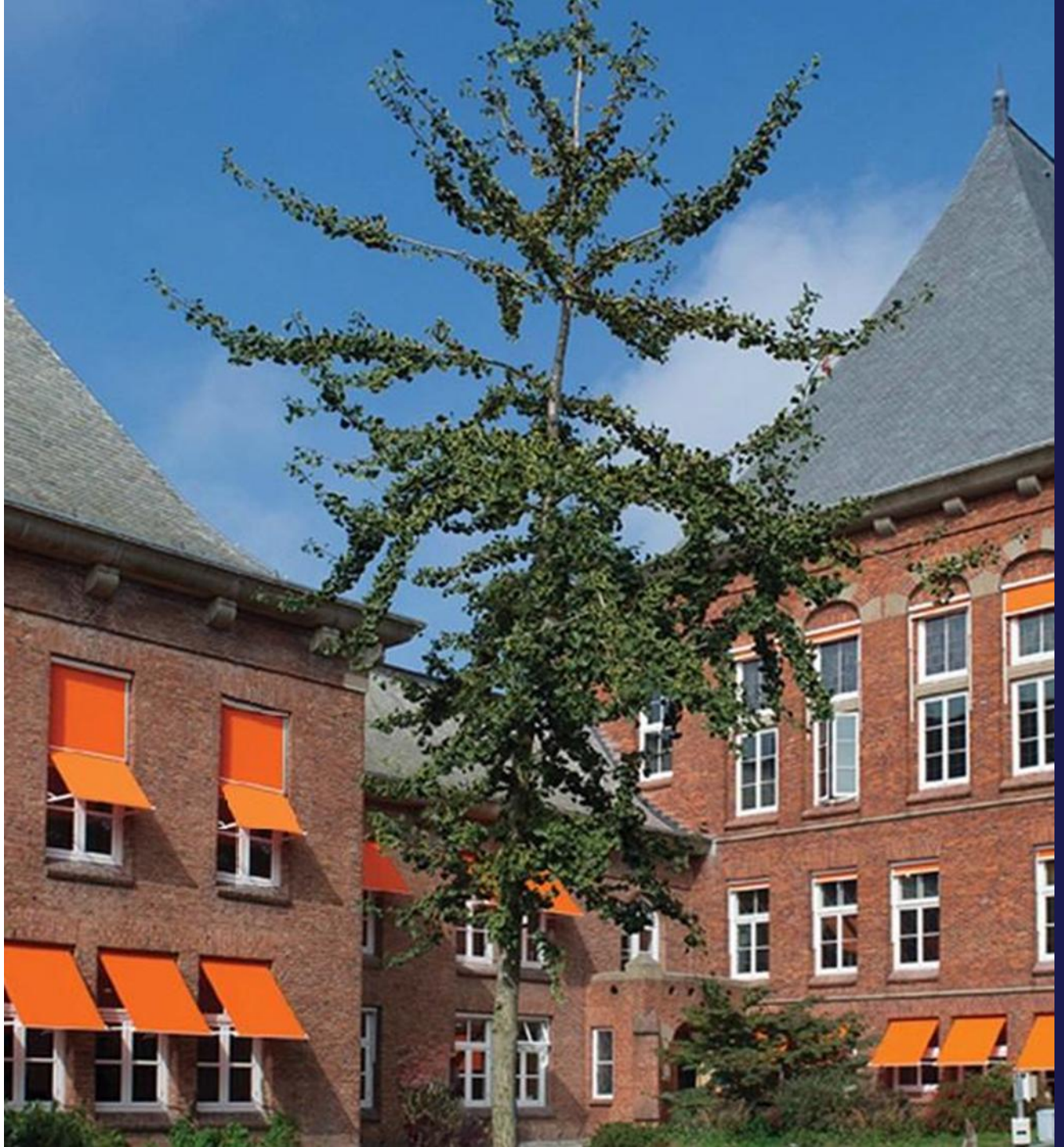
- Deskresearch
- Vragenlijsten intern + enquetes participanten EPP
- Groeps-interview intern
- Interview-gesprekken met externe stakeholders: Adviesraden, BKC en Commissie Vlietwensen
- Interviews collegeleden en Informeel college

Onderzoeksmethoden evaluatie verordening

Kwalitatief onderzoek:

- Deskresearch: voor inzicht in de projecten/beleid/verordeningen waar participatie is toegepast en inzicht in de toepassing van publieksinitiatieven en uitdaagrecht;
- Vragenlijsten: intern zijn bij behandelende ambtenaren per dossier (project, beleid, verordening) vragenlijsten uitgezet;
- Groepsinterview: ter verdieping op de vragenlijsten en projecten experimenteerprogramma is een groepsinterview georganiseerd;
- Enquêtes: bij participanten en projectleiders van de projecten binnen het Experimenteerprogramma zijn enquêtes uitgezet;
- Interview gesprekken externe stakeholders: met externe stakeholders zijn interview gesprekken gevoerd;
- Informeel college: met het college zijn individuele gesprekken gevoerd en er is een informeel college georganiseerd over de ervaringen met participatie.

3. Resultaten

Leidschendam-Voorburg

3. Resultaten

3.1 Ervaringen met de participatieverordening in participatieprocessen

Leidschendam-Voorburg

Randvoorwaarden voor het participatieproces in de verordening

- Startnotitie

- Doel
- Niveau
- Kernvragen
- Beïnvloedingsruimte
- Kaders
- Doelgroepen
- Communicatiemiddelen - en methoden
- Transparantie
- Kosten van participatie
- Afweging inspraak en/of participatie

Leidschendam-Voorburg

Randvoorwaarden voor het participatieproces in de verordening

- Eindverslag

- Gevolgde proces
- Uitkomsten
- Reactie op de uitkomsten: wat is benut bij de afweging?
- Evaluatie
- Eindverslag wordt openbaar gemaakt

Leidschendam-Voorburg

Ervaringen met elementen uit de verordening - intern

- De respondenten op de vragenlijsten zijn allen betrokken geweest vanuit een project/beleid/verordening en hebben een vorm van participatie toegepast.

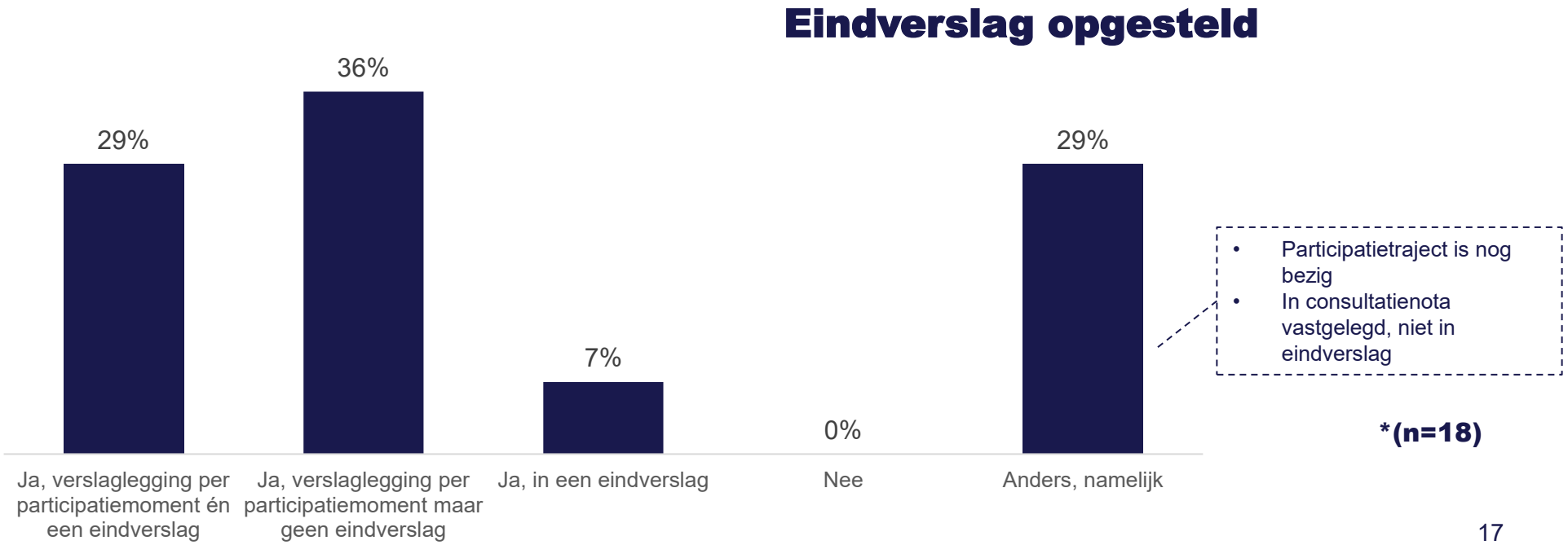
- De reden om participatie toe te passen ligt in de lijn van de verordening en lopen uiteen van:
  - Relevante ervaringskennis en inzichten ophalen van inwoners/experts/maatschappelijke partners.
  - Meningen ophalen/de verschillende stemmen te vernemen over het voorgenomen plan, beleid of verordening.
  - Het verrijken van het voorgenomen plan, beleid of verordening door opgehaalde kennis en meningen mee te nemen in de inhoudelijke verfijning, nadere kaderstelling, kwaliteitsverbetering om afgewogen besluitvorming te bewerkstellingen.
  - Draagvlak van een project te bevorderen, te toetsen of een regeling realistisch en uitvoerbaar is.
  - Het geven van vroegtijdige informatie om draagvlak te creëren voor een (mogelijke) verandering van de directe leefomgeving.

- Er wordt bewust nagedacht over het toepassen van participatie incl. vorm en doel

Ervaringen met elementen van de verordening – intern

Het procesverloop met startnotitie en eindverslag is nog niet in alle gevallen geheel doorlopen:

- Respondenten geven aan dat in alle participatieprocessen een verslag of consultatienota is gemaakt.
- In een aantal processen is dat gedaan per specifiek participatiemoment.
- In andere processen is dit alleen aan het einde van het participatieproces gedaan.
- Ook komt uit de vragenlijst naar voren dat er processen nog lopen, waardoor er nog geen (eind)verslag kan worden opgesteld.

Ervaringen met elementen uit de verordening – College

Element binnen participatie startnotitie en eindverslag	Mate van tevredenheid College
Mate van invloed participanten	Goed beschreven
Rol van de Raad	Goed beschreven
Inhoudelijke kaders in relatie tot participatieniveau	Voldoende beschreven
Moment van participatie in relatie tot kaders	Onvoldoende beschreven
Representativiteit	Onvoldoende beschreven
Niveau van participatie in relatie tot kenmerken gebied	Voldoende beschreven
Verwachtingsmanagement participanten	Voldoende beschreven

De Participatieverordening geeft een goed kader, qua implementatie in startnotities en eindverslagen worden wel verbeteringen aangeraden; o.a. bewuste keuzes maken en daar transparant over communiceren.

Het moment van participatie en representativiteit is maatwerk, hier moet van te voren goed over worden nagedacht.

Ervaringen met elementen uit de verordening – Extern

- Externe stakeholders herkennen de processen uit de verordening niet expliciet.
- Stakeholders geven aan het prettig te vinden om aan de voorkant meegenomen te worden bij het ontwerpen van participatietrajecten en zouden graag betrokken zijn in het proces van startnotitie en eindverslag.
- In de uitvoering van processen wensen zij meer transparantie van de gemeente;
  - de terugkoppeling over wat er is opgehaald uit sessies, inloopbijeenkomsten etc.;
  - de uitwerking van de opgehaalde informatie en de afwegingen om wel of niet een suggestie/advies over te nemen;
  - de afweging die door het bestuursorgaan wordt gemaakt. In hoeverre meningen, standpunten en suggesties worden meegewogen in de definitieve besluitvorming met de motivatie daarbij.

Deelconclusie 3.1: ervaringen met de participatieverordening

- De participatieverordening geeft in de basis goede kaders voor het participatie**proces** voor projecten/beleid/verordeningen.
- Veel projectleiders geven aan meer handvatten te wensen voor het vormgeven van de inhoudelijke **participatie.**
- Niet elke projectleider ziet de relevantie van de verordening of haalt hier direct een duidelijke instructie uit en ziet liever een verdiepende uitwerking in leidraden en standaard formats.
- Belang van het goed volgen van de verordening op proces.

Leidschendam-Voorburg

Leidschendam-Voorburg

3. Resultaten

3.2 Wijze waarop participatietrajecten zijn georganiseerd en ingericht (incl. opbrengsten/kosten)

Participatie in actie 2024-2025

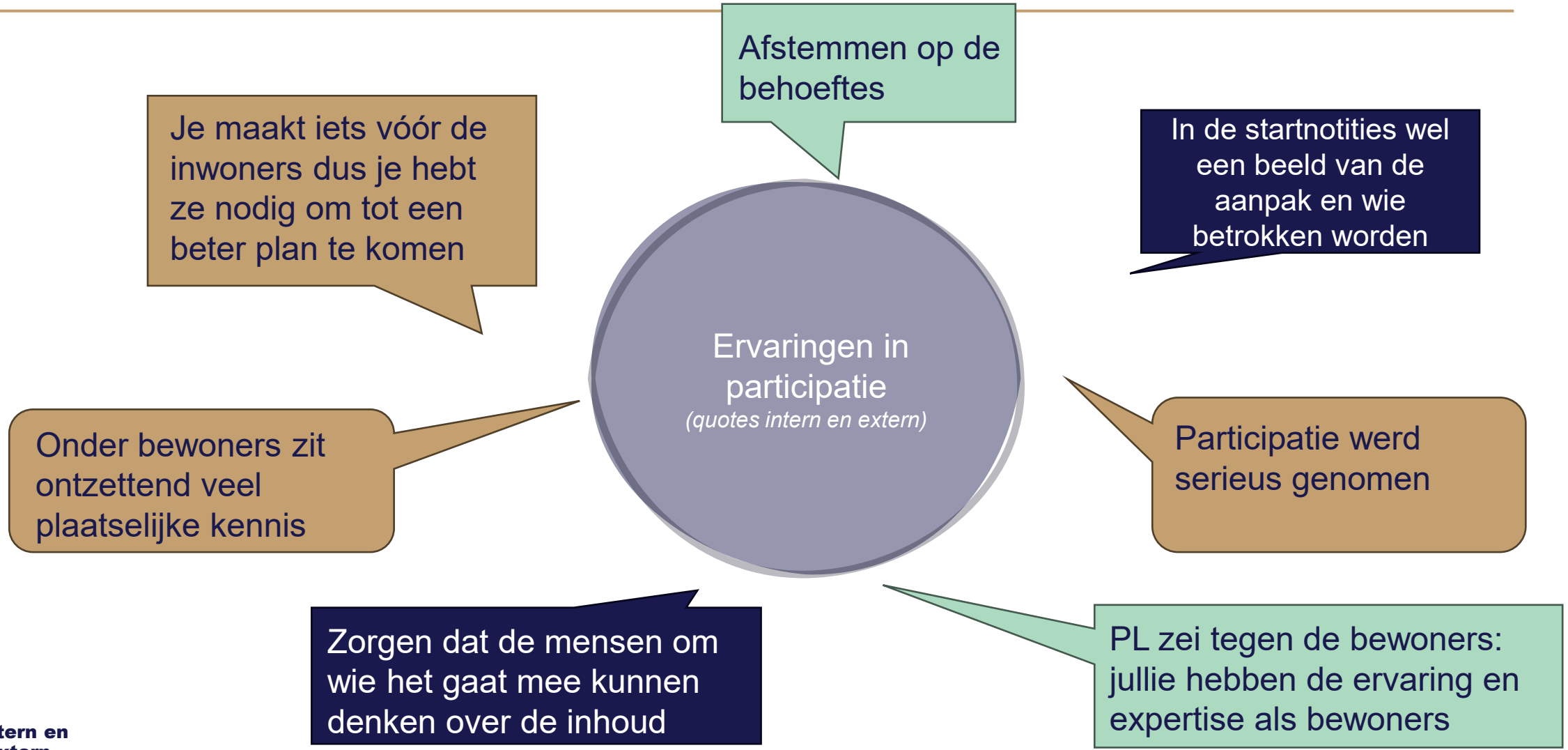

Leidschendam Voorburg

Participatie in actie 2024-2025

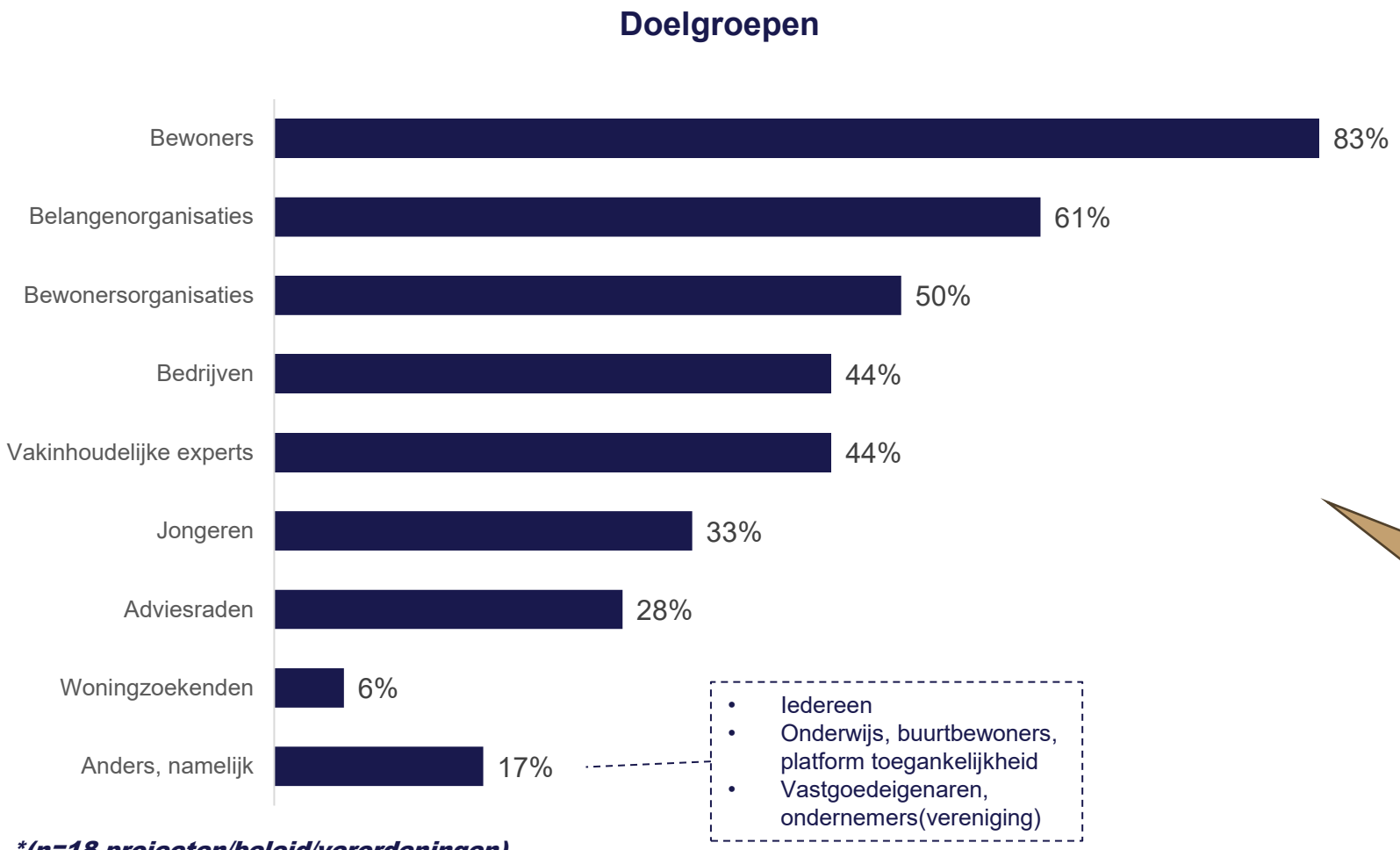
*intern en extern

Voorbereiding van participatieprocessen

- **Aanpak:** voor de meerderheid van de respondenten/projecten is aan de voorkant een participatieaanpak opgesteld. Voor uitgebreide trajecten wordt vaak een extern bureau betrokken.
- **Doelgroep:** per traject worden circa 3 tot 4 apart identificeerbare doelroepen benaderd, waarbij bewoners(-organisaties) en belangenorganisaties het meest vaak worden benaderd en woningzoekenden minder vaak. (zie blz. 25)
- **Doelen**: respondenten geven aan dat de voornaamste doelstellingen waarmee belanghebbenden worden betrokken zijn om tot een beter plan te komen. Een beter plan is in dat geval een plan dat beter past bij de behoeften van gebruikers en andere belanghebbenden. Draagvlak of vertrouwen bereiken, input ophalen en informeren zijn ook aangegeven als doel bij het betrekken van belanghebbenden.
- **Werving:** diverse communicatiemiddelen worden ingezet om te informeren en te werven en een diversiteit van deelnemers te bereiken. De website, huis-en-huis brieven, en online nieuwsbrieven worden het meest gebruikt. (zie blz. 26)

- **Dilemma's:** er zijn bepaalde dilemma's die bij participatie komen kijken en waar aan de voorkant over na moet worden gedacht en bewuste keuzes in nodig zijn.

Doelgroepen

Gemiddeld 3,7 doelgroepen per traject.

‘’Het is in de voorbereiding soms een uitdaging om voldoende doelgroepen te bereiken voor een representatief beeld.’’

***(n=18 projecten/beleid/verordeningen)**

Communicatiemiddelen/kanalen

Gemiddeld 4,0 communicatiemiddelen/ kanalen per traject.

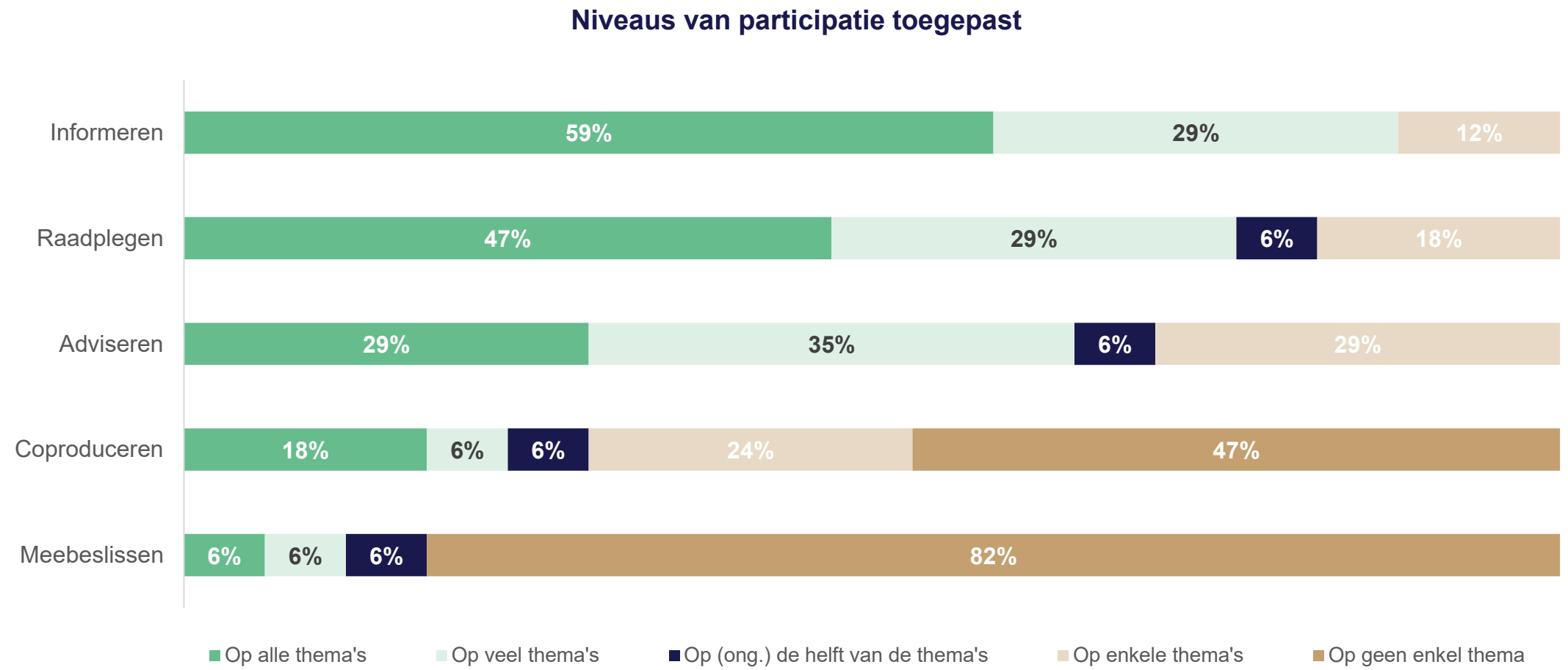
***(n=18 projecten/beleid/verordeningen)**

Uitvoering van participatieprocessen

- **Wijze van participeren:** er zijn zeer uitlopende aanpakken om participatie te organiseren, waarbij de momenten van het betrekken van belanghebbenden verschillen van vroegtijdig meedenken over het programma van eisen tot reacties op het eindproduct. In veel trajecten is op meerdere momenten geparticipeerd met dezelfde groep participanten.
- **Participatieniveaus:** de niveaus informeren, raadplegen en adviseren zijn vaak toegepast. Coproduceren wordt bij iets meer dan de helft in meer of mindere mate toegepast. Meebeslissen wordt nauwelijks toegepast. (zie blz. 28)
- **Middelen en werkvormen:** in de meeste trajecten zijn meerdere werkvormen toegepast. Informatiebijeenkomsten en werksessies komen het vaakst voor. (zie blz. 29)

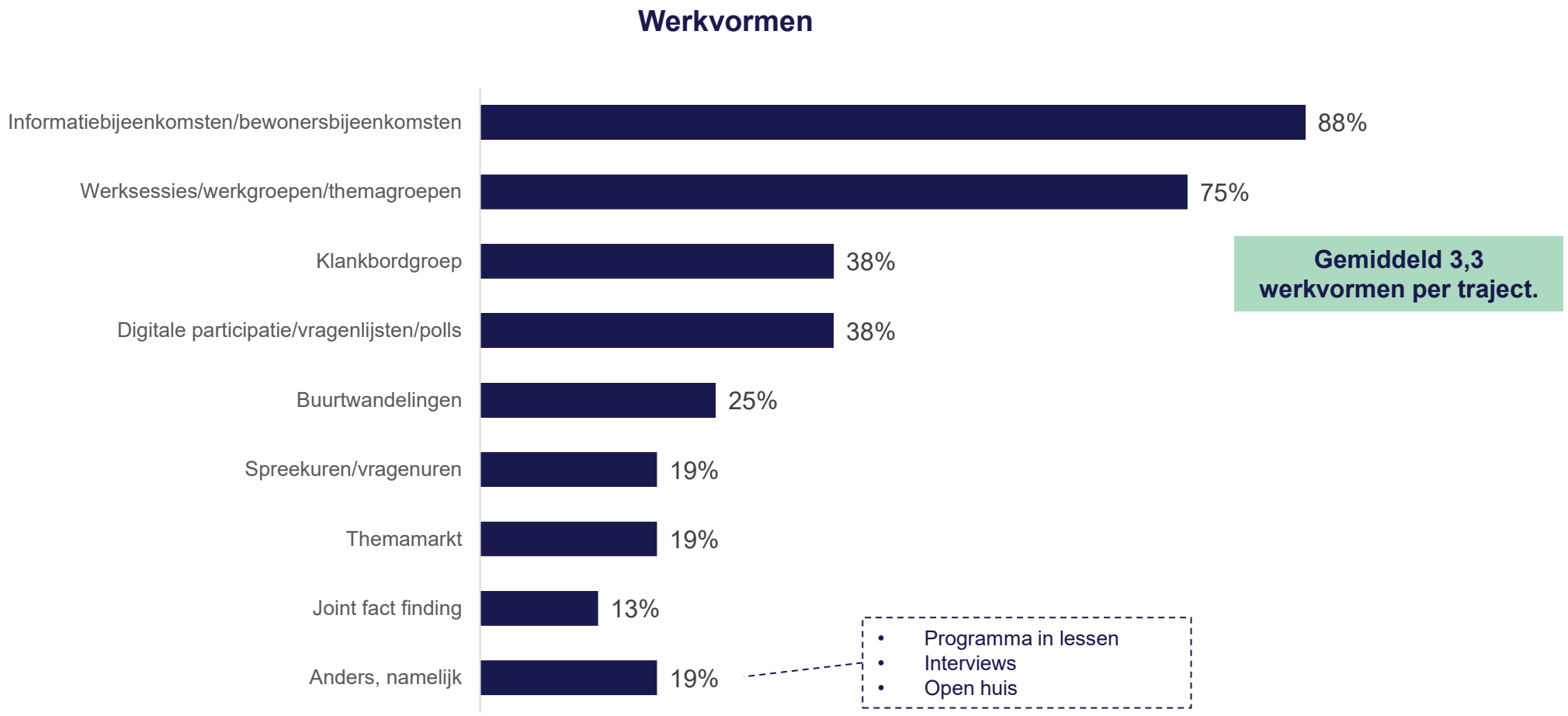
- **Aandacht nodig voor:** transparantie en verwachtingsmanagement. En voor de manier van communiceren en helderheid over wat het doel is van de participatie en wat er met de uitkomsten wordt gedaan.

Niveaus van participatie

(n=18 projecten/beleid/verordeningen)

Werkvormen

Gemiddeld 3,3 werkvormen per traject.

***(n=18 projecten/beleid/verordeningen)**

Afronding van participatieprocessen

- **Uitkomsten proces:** vaak wordt meer input opgehaald dan men kan verwerken in het project en het is soms lastig om elke mening een plek te geven in het proces.
  Voor participanten is de manier waarop meningen worden afgewogen niet altijd helder, waardoor achteraf soms blijkt dat er andere verwachtingen waren over de mate van invloed die participanten hadden.
- **Verwerking uitkomsten:** het vastleggen over hoe belangen worden afgewogen is onderdeel van de participatieaanpak in de verordening. In alle trajecten zijn de uitkomsten op een manier meegewogen in de uiteindelijke besluitvorming, de wijze waarop verschilt per traject. In een aantal trajecten woog het bestuursorgaan bijvoorbeeld na de participatie af in welke mate de uitkomsten werden meegenomen of er was al aan de voorkant bepaald dat het als zwaarwegend belang zou worden meegenomen.
- **Vastlegging proces en inhoud:** in meer dan de helft van de geëvalueerde trajecten is nog geen eindverslag participatie opgesteld, vaak omdat het traject nog loopt.

- **Aandacht nodig voor:** transparantie, tijdige terugkoppeling en aangeven wat er met de opgehaalde input wordt gedaan en dit ook aan de raad mee te geven bijvoorbeeld in de vorm van een consultatienota. Participanten kunnen zich niet altijd herkennen in het participatieverslag.
  Bij participatietrajecten kan ook de ‘tegenwind’ op het proces geëvalueerd worden en in het eindverslag de representativiteit van de deelnemers nog beter zichtbaar worden, zodat het college een gedegen afweging kan maken.

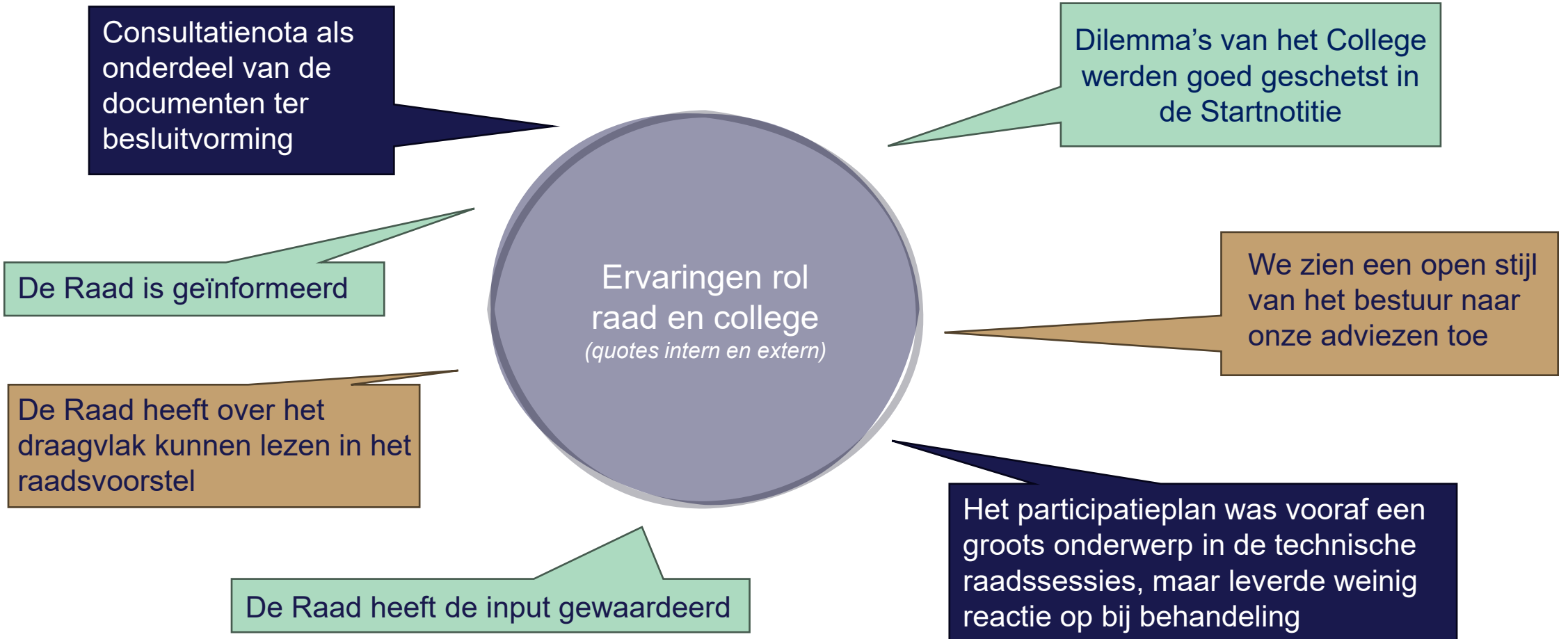
Deelconclusie 3.2: Wijze waarop participatietrajecten zijn georganiseerd en ingericht

- Het is soms lastig om een volledige **representatieve** doelgroep te bereiken.
- In participatie heb je altijd te maken met **dilemma's**. Je kunt niet elke individuele mening een plek geven, maar het gaat over een gedegen belangenafweging tussen alle meningen en belangen bij elkaar. Hier moet aan de voorkant goed over worden nagedacht hoe je dit aanpakt in het proces.
- Er worden diverse vormen van participatie toegepast. Wel is meer aandacht nodig voor **transparantie en verwachtingsmanagement**. Zodat participanten helder hebben wat het doel is van de participatie en wat er wordt gedaan met de opgehaalde input.
- **Proces en inhoud**: je kunt nog zo'n zorgvuldig proces doorlopen, als men hun voorkeuren niet terug zien in de resultaten van het project, kunnen zij anders tegen de opbrengsten van participatie aankijken.
- Daarom ook belangrijk om heel transparant en stap voor stap de participanten mee te nemen in de **keuzes en afwegingen die worden gemaakt en waarom**.

3. Resultaten

3.3 Rolinvulling Raad en College

Ervaringen rol Raad en College vanuit projecten/beleid/verordeningen

*intern en extern

Leidschendam-Voorburg

Rol College in de verordening

1. **Bestuursorgaan stelt startnotitie vast bij start participatie-proces.**
2. **Het bestuursorgaan maakt voorafgaand aan de start van het participatieproces bekend op welke wijze de gemeente zal omgaan met de uitkomsten van het participatieproces en op welke wijze de besluitvorming zal plaatsvinden.**
3. **Ter afronding van het participatie-proces, zoals bedoeld in het voorgaande artikel maakt het bestuursorgaan een eindverslag op.**

Rol Raad informeren: verandering met motie CU

Rolinvulling College bij voorbereiding en afronding participatieprocessen

- College geeft het belang van een goede voorbereiding aan en deze ook vooraf goed te beschrijven en communiceren;
  - Welk doel de participatie heeft en op welke momenten dat doel kan worden gehaald;
  - Hoe een representatief beeld wordt opgehaald;
  - Hoe de belangen worden afgewogen, ook wanneer deze zich niet laten horen;
  - En hoe en op welk moment wordt gecommuniceerd over het proces en de resultaten.

- Om na participatie een goed afgewogen keuze te maken is het van belang om te reflecteren op de eerdere keuzes en de uitvoering daarvan;
  - Of er voldoende belangen zijn opgehaald om een representatief beeld op te halen;
  - En waar eventuele tegengeluiden vandaan komen, ontevredenheid over het proces of over de uitkomsten.

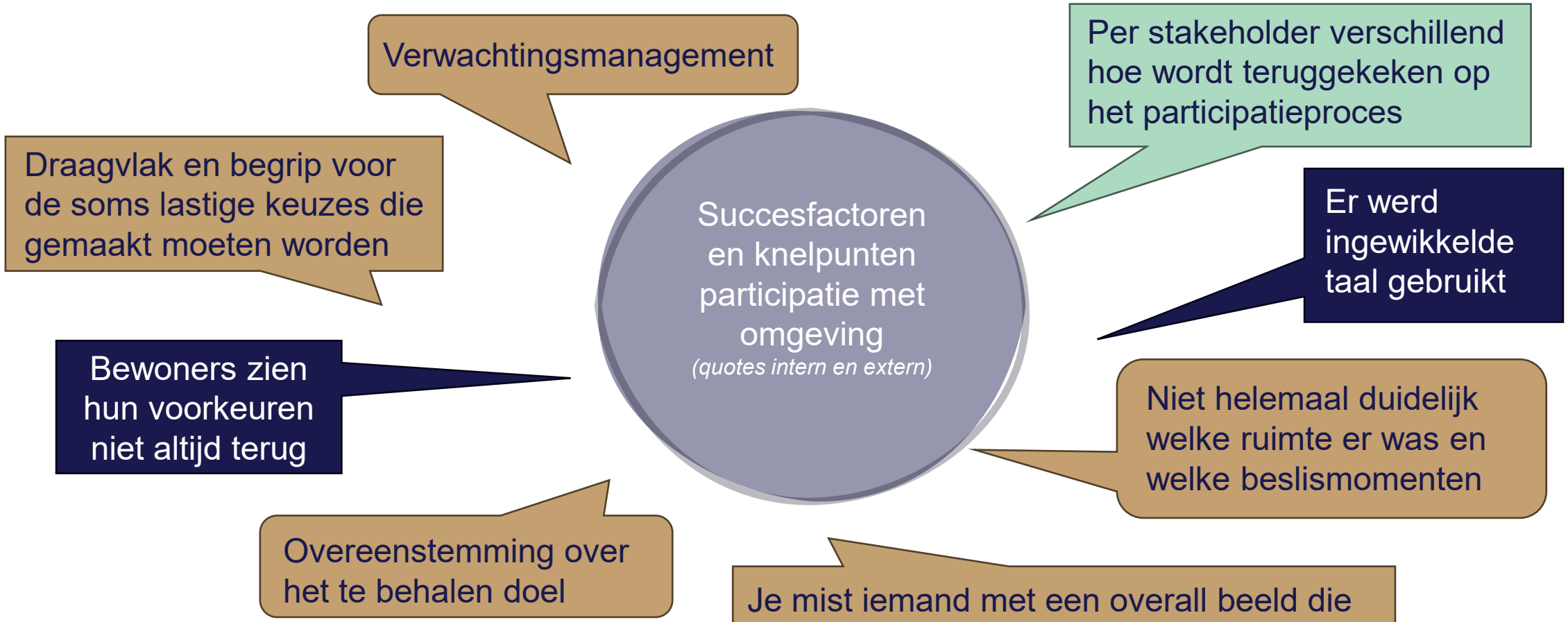
Deelconclusie 3.3: Rolinvulling Raad en College

- Het College heeft belang bij een goede **voorbereiding** en **afronding** van participatieprocessen.
- Om zo aan de Raad en de inwoners te laten zien hoe het College besluiten neemt waarin belangen en bezwaren zijn opgehaald, serieus zijn genomen en zijn meegewogen.
- En er transparantie is over hoe het College tot dit besluit is gekomen.

3. Resultaten

3.4 Succesfactoren en knelpunten bij participatieprocessen

Succesfactoren en knelpunten

*intern en extern

Deelconclusie 3.4: Succesfactoren en knelpunten

- **Grootste succesfactoren:**
  - Vroegtijdig betrekken van portefeuillehouder helpt voor kaders en verwachtingen.
  - Voldoende tijd en geld reserveren geeft flexibiliteit wanneer toch een andere koers moet worden gevaren.
  - Participatiemomenten en strategie voorbereiden met bewonersvertegenwoordiging en adviesraden helpt voor kwaliteit participatie.
  - Externe begeleiding bij participatiemomenten is aan te raden.
  - Communiceer helder en transparant over wederzijdse verwachtingen.
  - Neem de Raad mee in zowel de participatie als schriftelijk met een consultatienota.

- **Grootste knelpunten:**
  - Ophalen van alle belangen en niet alleen de ‘usual suspects’.
  - Participatiemomenten zijn soms moeilijk te kiezen; te weinig kaders/vanuit een blanco vel is lastig om op te reageren en te veel kaders geeft geen vrijheid voor participanten om hun mening te uiten en input te geven.

3. Resultaten

3.5 Toepassing van publieksinitiatieven, budgetten en uitdaagrecht

Leidschendam-Voorburg

Toepassing van publieksinitiatieven en toegekende budgetten

- Inwonersinitiatieven kunnen via Commissie Vlietwensen subsidie krijgen wanneer hun initiatief voldoet aan de voorwaarden gericht op onder andere het doel van het initiatief, de doelgroep, en de kosten voor deelnemers.
  - Structureel budget: €93.000 in 2023, €118.000 in 2024 en extra €25.000 verspreid over 2023 en 2024
  - Aantal aanvragen: 183 in 2023 en 199 in 2024
  - Veel aanvragen gedeeltelijk toegekend: 74% in 2023 (gemiddeld €835), 78% in 2024 (gemiddeld €711)

- Een aantal initiatieven uit de jaarverslagen Commissie Vlietwensen uitgelicht:
  - 2023: “Wereld lichtjesdag” in Stompwijk, “Doe-mee-werken” in Prinsenhof en burendagen.
  - 2024: “Kidsart” expositie in Leidschendam, “Women United”, en “Zingen voor Harry” in Voorburg

Uitdaagrecht

- Het uitdaagrecht is één van de instrumenten welke valt onder het Experimenteerprogramma Participatie.
- In de periode 2023-2025 is er één uitdaagrecht toegepast: knotwilgen snoeien.
- Verdere toelichting over dit experiment, zie de Tussenevaluatie van het Experimenteerprogramma.

- Daarbij zien we ook een trend dat er in andere gemeenten / landelijk steeds meer aandacht is voor het Uitdaagrecht. Zo worden onder andere kennissessies over het Uitdaagrecht georganiseerd.

Deelconclusie 3.5: Toepassing publieksinitiatieven, budgetten en uitdaagrecht

- Bij inwoners zit veel energie om initiatieven te organiseren en zij weten de Commissie Vlietwensen goed te vinden.

- Uitdaagrecht is moeilijker voor zowel gemeente intern als inwoners:
  - Processen zijn nog niet volledig duidelijk binnen de gemeente;
  - Men weet de aanmelding voor uitdaagrecht niet altijd goed te vinden;
  - Groot verschil tussen een idee aanleveren en een taak van de gemeente overnemen.

Leidschendam-Voorburg

Leidschendam-Voorburg

4. Conclusie

4.1. Belang van implementeren
4.2. Belang van evalueren

Leidschendam-Voorburg

4.1. Belang van implementeren

- De Participatieverordening geeft een kader en heldere basis voor het proces wat doorlopen dient te worden bij het opstellen en uitvoeren van participatie bij projecten, beleid en verordeningen die de leefwereld van de inwoner raken.
- Kader geeft handvatten voor het proces, maar niet op de inhoud van het participatieproces.
- Elk participatieproces is anders, maatwerk is nodig, dus concretere richtlijnen op participatieniveaus en werkvormen zijn niet gewenst om vast te leggen in de verordening.
- Bij het opstellen van startnotities en eindverslagen zoals deze in de verordening beschreven staan is soms hulp en/of ervaringskracht nodig. Hierover kunnen meer handvatten/richtlijnen komen, evenals om aandacht te geven aan evaluatie, terugkoppeling en heldere communicatie over het doel.
- Aandacht voor verwachtingsmanagement en transparantie is belangrijk in het proces.

Dilemma's blijven bestaan

Hoe stem je het niveau van participatie af met de kaders van het project?

Wat is het beste moment om participatie toe te passen in een ontwikkeling?

Hoe zorg je ervoor dat mensen tevreden zijn met het proces ongeacht of ze het eens zijn met de inhoud?

Wanneer heb je voldoende belangen opgehaald om een afweging te maken?

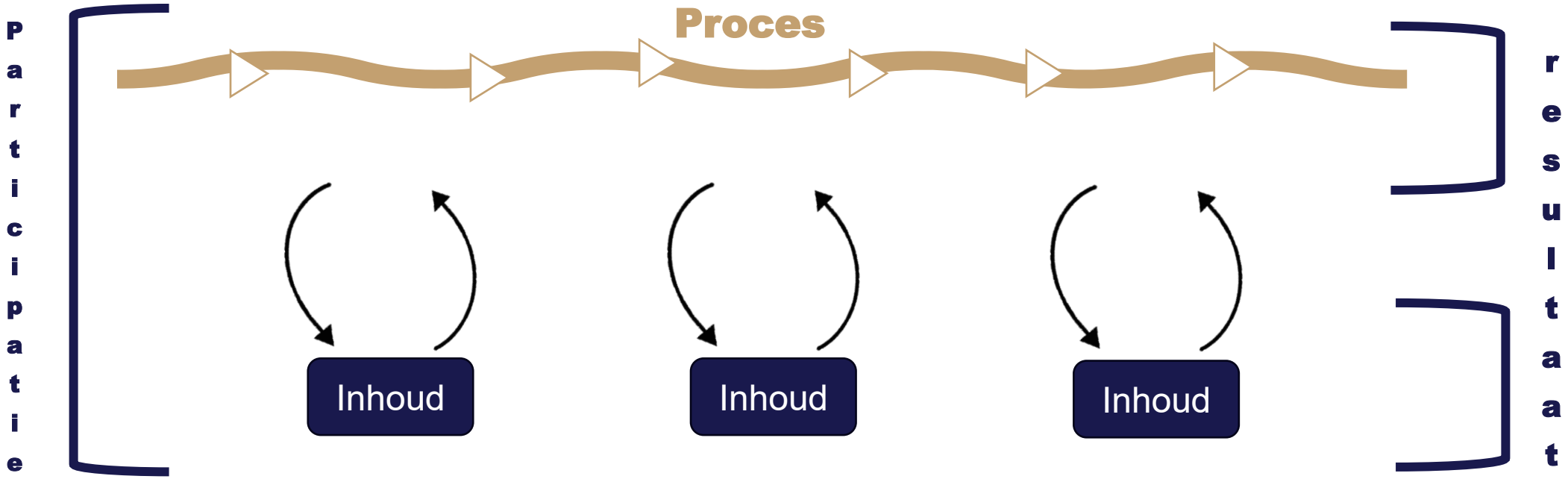
Hebben participanten ook invloed op de manier waarop ze participeren?

Hoe stem je het niveau van participatie af bij de kenmerken van het gebied/ deelnemers (draagkracht)?

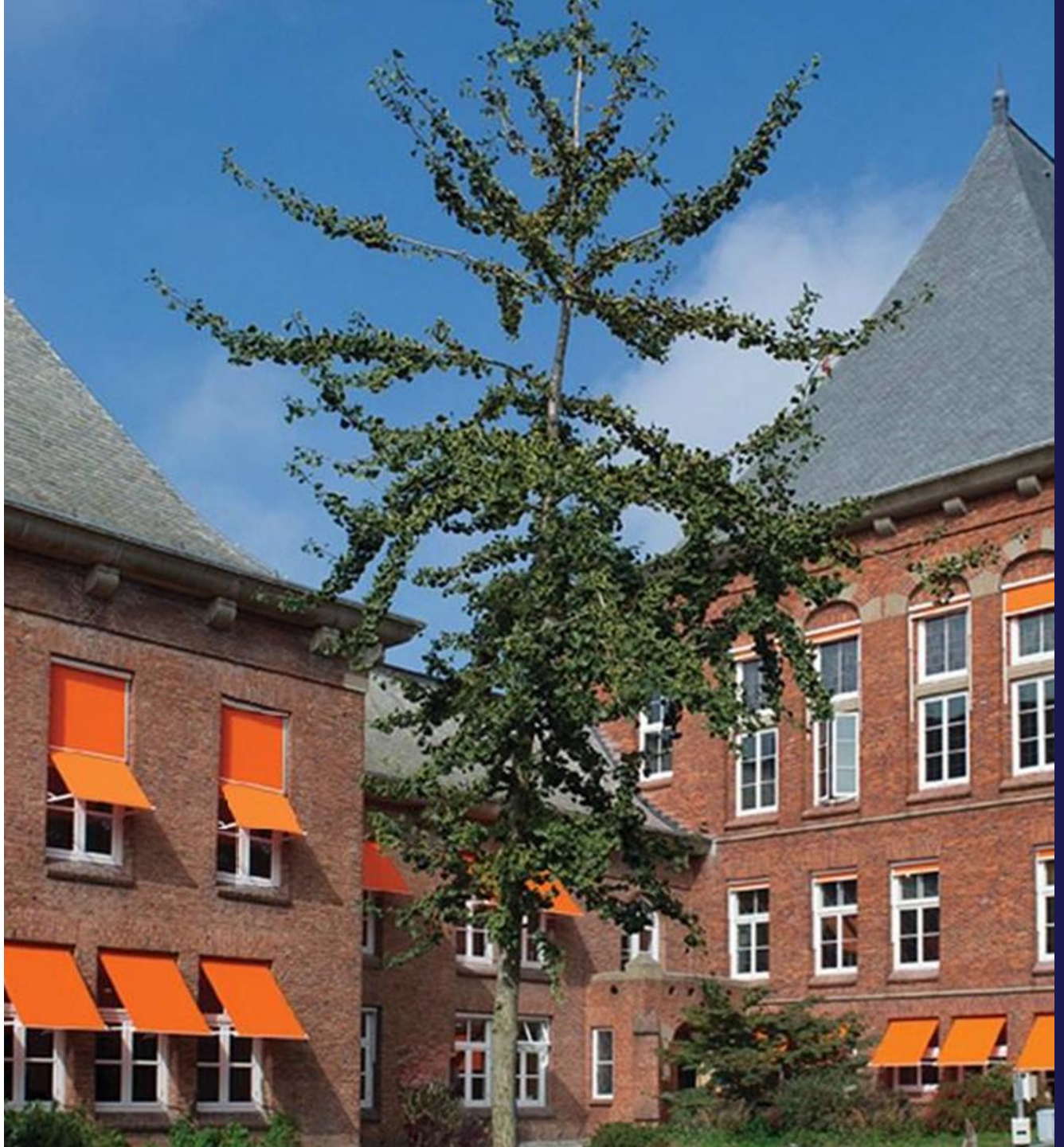
Wat is de rol van de Raad in het participatieproces en daaropvolgende besluitvorming?

4.2 Belang van evalueren

- De evaluatie van de Participatieverordening en het Experimenteerprogramma laten zien hoe belangrijk evaluatie is én scheidt proces van inhoud.
- Evalueren op het proces wordt niet altijd gedaan, maar levert duidelijk toegevoegde waarde.
- Blijven evalueren op proces en inhoud levert meer inzicht op over de participatie-trajecten en draagt bij aan het leren en ontwikkelen van participatie in de projecten/opgaven en in de organisatie.

5. Advies

Participatie-verordening

Participatieverordening Leidschendam-Voorburg 2023

Geldend van 01-11-2023 t/m heden

Intitulé

Participatieverordening Leidschendam-Voorburg 2023

De raad van de gemeente Leidschendam-Voorburg,

gezien het voorstel van het college d.d. 11 juli 2023 (3229),

gelet op het bepaalde in de artikelen 149 en 150 van de Gemeentewet;

gelet op Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht;

overwegende dat de Wet versterking participatie op decentraal niveau gaat regelen dat de gemeente ingezetenen en belanghebbenden in staat stelt te participeren bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid;

overwegende dat het van belang is lokale democratische processen door participatie van inwoners te verrijken, de samenwerking tussen gemeente en inwoners te versterken en helderheid te geven over de invulling van de participatieprocedure;

gezien het in de gemeenteraad van 26 september 2023 aangenomen amendement van het CDA 'Participatieverordening, wijziging art. 3' ID 274;

b e s l u i t:

a. De Participatieverordening Leidschendam-Voorburg 2023 vast te stellen en gelijktijdig de Inspraakverordening Leidschendam-Voorburg 2006 in te trekken.

- betreffende art 3 lid 2:

Inwonerparticipatie en/of inspraak bij gemeentelijke plannen wordt in beginsel toegepast bij de ontwikkeling van beleid en de start van een project wanneer het te verwachten is dat er belanghebbenden zijn die in aanzienlijke mate geraakt zullen worden door het betreffende beleid of project, ofwel wanneer te verwachten is dat betrokken inwoners of experts over relevante ervaringskennis of inzichten beschikken die bruikbaar zijn bij de ontwikkeling van het beleid of project.

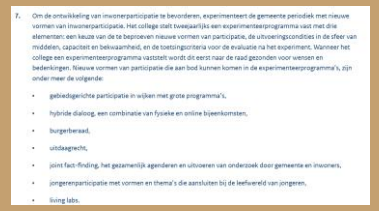
Te vervangen door:

Inwonerparticipatie bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid, projecten en/of programma's en inspraak op een concept beleidsvoornemen wordt in beginsel toegepast wanneer het te verwachten is dat er belanghebbenden zijn die in aanzienlijke mate geraakt zullen worden door het betreffende beleid of project, ofwel wanneer te verwachten is dat inwoners of experts over relevante ervaringskennis of inzichten beschikken die bruikbaar zijn bij de ontwikkeling van het beleid of project. De gemeente kiest zo veel mogelijk voor inwonersparticipatie tenzij de omstandigheden van het geval een legitieme onderbouwing geven om geen inwonersparticipatie toe te passen.

Hoofdstuk 1 Inleidende bepalingen

Artikel 1. Onderwerp verordening

Experimenteer-programma participatie

7. Om de ontwikkeling van inwonerparticipatie te bevorderen, experimenteert de gemeente periodiek met nieuwe vormen van inwonerparticipatie. Het college stelt tweejaarlijks een experimenteerprogramma vast met drie elementen: een keuze van de te beproeven nieuwe vormen van participatie, de uitvoeringscondities in de sfeer van middelen, capaciteit en beschikbaarheid, en de toetsingscriteria voor de evaluatie na het experiment. Wanneer het college een experimenteerprogramma vaststelt wordt dit eerst naar de raad gezonden voor wensen en bedenkingen. Nieuwe vormen van participatie die aan bod kunnen komen in de experimenteerprogramma's, zijn onder meer de volgende:

- gebiedsgerichte participatie in wijken met grote programma's,
- hybride dialoog, een combinatie van fysieke en online bijeenkomsten,
- burgerberaad,
- uitdaagrecht,
- joint fact-finding, het gezamenlijk agenderen en uitvoeren van onderzoek door gemeente en inwoners,
- jongerenparticipatie met vormen en thema's die aansluiten bij de leefwereld van jongeren,
- living labs.

Wat moet erbij?

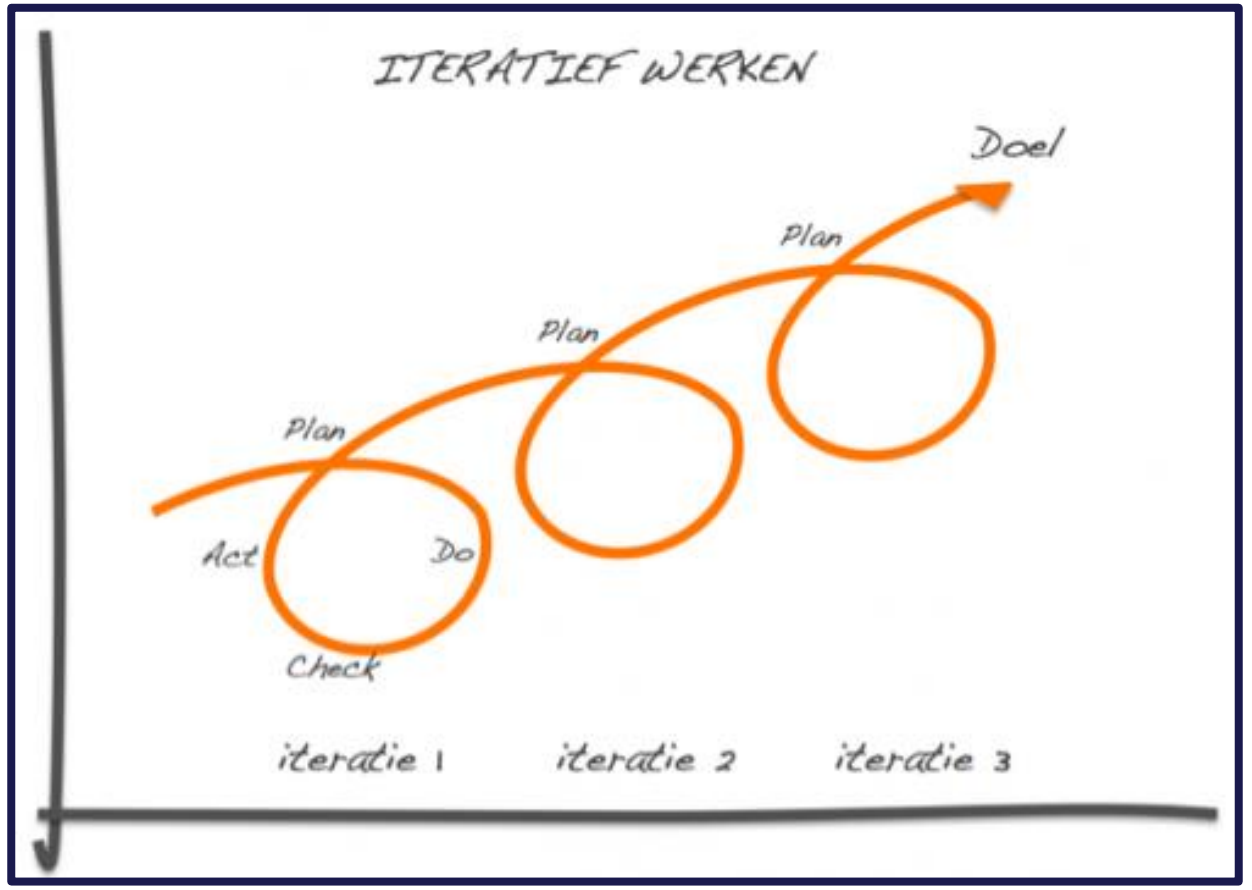
Wat moet eruit?

Advies

- **Participatieverordening wijzigingen**
  - Technische wijziging waarbij het college de raad informeert over ontwerp-beleidsnota's en inspraakvoorstellen in plaats van dit ter instemming voorlegt bij de raad. Dit is in lijn met de motie (854) van de Raad uit maart 2025.
  - Het opnemen van het instrument MKB-toets in de toelichting van de verordening. Dit komt voort uit een bijdrage voor de uitvoering van de motie van de Raad (918).

- **De implementatie van de participatieverordening nog verder verdiepen, bijvoorbeeld door:**
  - Leidraad bij de verordening opstellen en deze intern verspreiden en toelichten
    - Verplichtingen / uitwerking proces vanuit de verordening
    - Wat zijn de overwegingen die je binnen die elementen moet maken
    - Verdiepingsslag op basis van ervaringen en kennis die tot nu toe is opgedaan
  - Standaard formats voor participatie binnen startnotities, eindverslagen, collegevoorstellen en consultatienota's voor de raad met verwerken van kennis/ervaringen
  - Kennisdeling over ervaringen van participatie: wat werkt wel en wat werkt niet
  - Evalueren nog scherper blijven toepassen voor de participatietrajecten. Bijvoorbeeld met het ACTIE-kader.

Leren en (door)ontwikkelen

Op weg naar participatie 2.0

“Zo doen we dat in LV!”

Leidschendam-Voorburg